

✓ ТЪРНОВСКИТЕ ГЕНЕРАЛИ

Горазд Чолаков

Град Велико Търново е дал на България близо 700 свои синове, които постъпват във Военното на Негово Величество училище. Над 250 стават висши офицери, а 30 достигат до най-високия чин в българската армия – генерал*. Други 6 генерали служат в Русия. Въпрос за чест, достойнство и традиция е великотърновци да изпращат децата си във Висшето народно военно училище и като офицери да служат на отечеството си. Известна е фразата на бащата на генерал-лейтенант Константин Соларов: “На България сега са нужни офицери”. С това убеждение синът отказва стипендия да следва в руска духовна академия.

Генералите, родом от Велико Търново, отдали живота си в служба на отечеството до 1944 г., сега стават известни. Повечето от тях достигат до най-високи длъжности в армията и държавата. Двама са регенти – Сава Муткуров и Никола Михов; четирима са военни министри – Сава Муткуров, Иван Фичев, Никола Бакърджиев и Никола Михов. Военни аташета стават Петър Ганчев – в Берлин, Никола Недев – в Рим и Иван Фичев – в Букурещ. Началници на ВНВУ са Никола Хаджипетков и Никола Михов. Сава Иванов достига до най-високия чин във флота – контраадмирал. Инспектори на различните родове войски са Сава Муткуров – на конницата, Никола Марков и Рашко Атанасов – на пехотата. Началник-щаб на армията са Иван Фичев и Никола Бакърджиев. В щаба на армията заемат различни длъжности Стефан Славчев, Константин Соларов, Никола Недев, Рашко Атанасов, Атанас Стефанов и Никола Михов. Преподаватели във ВНВУ са Стефан Славчев,

---

* За повечето генерали сведенията са оскъдни, липсват дори снимки и сме ползвали данните от “Офицерският корпус в България 1878 – 1944 г.”. Т. I–VII, С., 1996. Запазен е личният архив на генерал-лейтенант Атанас Стефанов.

Константин Соларов, Никола Недев и Атанас Стефанов. Командири на армии са Иван Марков – на I армия, Никола Михов – на I и V армия, Атанас Стефанов на IV. Командири на бригади са Сава Муткуров, Иван Сарафов, Боян Христов, Иван Марков и Атанас Тодоров. Великотърновските генерали Иван Сарафов, Иван Тодоров, Христо Янков, Асен Николов, Никола Марков, Иван Паскалев, Атанас Стефанов, Сава Иванов и Никола Алексиев командват дивизии. Константин Сарафов е началник на инспекционна област. Христо Янков е комендант на София, а Михаил Георгиев началник на жандармерията. Иван Семерджиев е началник на военна фабрика. Заместник-началник на главното интендантство е Димитър Недялкович, а Константин Григоров е началник на военно-полевия съд и военно-съдебната част. Останалите генерали заемат различни командни длъжности.

Генералщабна академия в София завършват Атанас Тодоров, Никола Михов и Атанас Стефанов. Иван Сарафов е възпитаник на генералщабната академия в Русия, а Иван Фичев е учил в Торино – Италия. Стефан Славчев завършва артилерийска инженерно-апликационна школа в Торино. Тринадесет генерали са автори на военни трудове и имат принос за развитието на военната наука и книжнина. Генерал Иван Фичев става академик с 12 публикации по военно дело.

Повечето от великотърновските генерали участват на различни фронтове във войните за национално обединение и освобождение. За проявен героизъм, храброст и военни заслуги всички генерали са носители на различни български ордени и медали. Някои от тях получават и чуждестранни ордени.

Установихме, че всички великотърновски генерали знаят по няколко чужди езика. Никола Бакърджиев владее 5 езика и завършва още две висши образования.

Малко известно е, че освен преките си военни задължения тези генерали допринасят за общественото, културното и историческото развитие на родния си град, работят за неговото духовно издигане. Сред най-значимите инициативи са построяването на войнишки паметници във Великотърновско, на паметниците “Майка България” и “Велчова завера”, както и на паметниците по пътя на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа, изграждането на Военния клуб и др. Традиционни за Велико Търново стават празниците Св. 40 мъченици и Гергьовден, отбелязвани с молебени и големи военни паради. Като министър на войната и председател на военноисторическата

комисия към щаба на армията генерал Никола Бакърджиев подпомага опазването и реставрирането на историческите паметници във Велико Търново. За тези заслуги става почетен гражданин. През 1935 г. генералите Рашко Атанасов и Атанас Стефанов организират честването по повод 100 години от Велчовата завера. Някои от тези генерали даряват лични средства за строеж на паметници и църкви, а Рашо Георгиев дарява къщата си на общината. Наред с това някои подпомагат читалища, туристическото дружество “Трапезица”, народната библиотека, дружествата “Юнак” и “Старата столица”.

След преврата на 9 септември 1944 година генерал-лейтенант Атанас Стефанов е убит без съд и присъда, генералите Никола Михов и Рашко Атанасов са съдени и убити от т.нар. “Народен съд”, а генерал Никола Недев е изпратен в лагер.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР САВА АТАНАСОВ МУТКУРОВ (4. 12. 1852 – 3. 03. 1891)

Роден е във Велико Търново в семейството на богатия бакърджия Атанас Муткуров. Първоначалното си образование получава във взаимното и класно училище в родния си град. Продължава да учи във военно-медицинското училище в Цариград. През 1868 г. го завършва. От 1870 до 1872 г. се обучава в пехотното военно училище в Одеса. Постъпва на служба в руската армия. Участва в сръбско-турската война от 1876 г. в редовете на българските доброволци. По време на Освободителната война се сражава в боевете на Шипка. Награден е с ордени “Св. Станислав” и “Св. Ана”. След войната остава в България и е зачислен в 21-ва пехотна Пловдивска дружина. На 12 август 1881 г. е произведен в чин “капитан”. На следващата година е директор на администрацията и жандармерията в главния щаб. Активен участник в Съединението на Княжество България и Източна Румелия. На 25 юли 1885 г. участва в тайния съвет за обединение на българските земи. На 30 август 1885 г.а заедно с Димитър Ризов отива в Шумен, където уведомява княз Батемберг за готвеното съединение. След Съединението майор Сава Муткуров става командир на Айтоската дружина. Избран е за член на Временното правителство начело с д-р Странски. По време на Сръбско-българската война подполковник Сава Муткуров се сражава при Цариброд и Пирот и съществено допринася за успеха на българската армия. Поема командването на 5-та пеша бригада. След детронацията на княз

Александър Батенберг 1886 г. участва в контрапреврата. Начело на своята войскова част пристига в София и арестува детронаторите. Определен е от княза за главнокомандващ. След абдикацията е избран в регентството заедно със Стефан Стамболов и Петко Каравелов. Като министър на войната в правителството на Стефан Стамболов извършва реорганизация на българската армия и я снабдява със съвременно оръжие – “Манлихер” 85.

Сава Муткуров е първият български генерал, произведен през 1891 година. Умира в Неапол на 3 март 1891 г. Погребан е в църквата “Св. Спас” във Велико Търново¹.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ИВАН КОНСТАНТИНОВ САРАФОВ (23. 03. 1856 – 24. 11. 1935)

Иван Сарафов е роден във Велико Търново в семейството на търговеца Константин Сарафов. Произхожда от многолюдно семейство. Брат му Михаил е член на революционния комитет в Търново, министър и дипломат. Стефан е виден лекар в Румъния и Париж, дарител на родния си град. Георги е лекар в Букурещ, участник в Сръбско-турската и Освободителната война. След Освобождението е главен лекар на българската армия, кмет на София и председател на БЧК. Иван Сарафов първоначално учи в класното училище в Търново. През 1876 г. завършва VI клас на гимназията в Загреб. По време на Освободителната война е доброволец в 10-та дружина на Българското опълчение. Сражава се при Шипка и Шейново. След Освобождението постъпва в Одеското пехотно училище. След завръщането си в България той служи в Стара Загора, Търново, Пловдив, Тетевен и Варна като ротен командир.

През 1885 г. поема командването на 8-ми Приморски полк. На 4, 5, 6 и 7 ноември 1885 година с този полк извършва труден поход от селата Малък и Голям манастир до Търново Сеймен, от там с влак до Саранбей, а след това до Сливница пешком. Този негов поход влиза във военната история и се изучава в различни военни академии. Иван Сарафов командва 8-ми Приморски полк в победоносните сражения при Драгоман, Цариброд и Пирот. Поради участие в детронацията на княз Батенберг емигрира в Русия. Там завършва генералшабна академия. Завърнал се в България, заема следните военни длъжности: началник на административно отделение във военното министерство, началник-щаб на 1-ва пехотна Софийска дивизия и 10-ти пехотен Родолски полк. След 1904 г. а командва 8-ма пехотна

Тунджанска дивизия. На 18 май 1905 г. е произведен в чин генерал-майор. През Балканската война е начело на 3-та Балканска дивизия и се сражава при Чаталджа. На 7 ноември 1912 г. е ранен в гърдите с шрапнел. В Междусъюзническата война се сражава при връх Руен, Качево, Симитли и други. Получава орден за храброст III и II степен, втори клас. Първата световна война го заварва в Русия, където постъпва в руската армия като командир на дивизия и корпус. Награден е с руския орден "Св. Георги". След 1917 г. се завръща в България. Умира на 24 ноември 1935 г.²

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ДИМИТЪР ПЕТРОВ НЕДЯЛКОВИЧ

(25. 10. 1858 – 4. 01. 1928)

Димитър Недялкович е роден във Велико Търново на 25 октомври 1858 г. Начално образование придобива в родния си град. Продължава да учи във ВНВУ София. Произведен в чин подпоручик на 10 май 1879 г., поручик – 29 август 1882 г., капитан – 30 август 1885, майор – на 17 април 1887 г., подполковник – на 2 август 1891 г., полковник – на 2 август 1895 г. Димитър Недялкович достига чин генерал-майор на 31 октомври 1918 г. На същата дата е уволнен от армията. Военната му кариера е свързана с 11-та пехотна дружина, 6-ти пехотен полк, 17-та пехотна дружина, 18-ти пехотен Етърски полк. Димитър Недялкович работи и в министерство на войната, помощник-началник е на Главното интендантство, председател на ликвидационна комисия. Уволнен е на 31 октомври 1918 г. Умира на 4 януари 1928 г.³

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ИВАН ГЕОРГИЕВ ПАСКАЛЕВ

(26. 02. 1860 – неизв.)

Иван Паскалев е роден във Велико Търново на 26 февруари 1860 година. Завършва местното класно училище. Продължава да учи във ВНВУ с III випуск. Произведен подпоручик на 30 август 1882 година, поручик – 30 август 1885 г., капитан – на 1 януари 1887 г., майор – на 14 февруари 1892 г., подполковник – на 1 януари 1901 г., полковник – на 1 януари 1905 г. На 31 декември 1935 г. Иван Паскалев става генерал-майор. Служи в 7-ма пехотна дружина, 17-та пехотна дружина, 13-ти пехотен полк, 6-ти пехотен полк, 10-ти пехотен полк, 7-ми пехотен полк, 1/3 бригада. Генерал-майор Иван Паскалев е уволнен на 7 септември 1915 г.⁴

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ИВАН ИВАНОВ ФИЧЕВ (15. 04. 1860 – 18. 11. 1931)

На 15 април 1860 г. в семейството на прочутия възрожденски майстор Колю Фичето се ражда неговият внук Иван. Иван Фичев учи в класното училище в Търново, Габрово, в Робърт колеж в Цариград. Завършва ВНВУ в София през 1882 година с III випуск. Произведен е в чин подпоручик на 30 август 1882 г., поручик – на 30 август 1885 г., капитан – на 1 януари 1887 г., майор – на 1 януари 1892 г., подполковник – на 1 януари 1889 г., полковник – 1 януари 1903 г. Иван Фичев достига до чин генерал-майор на 15 октомври 1908 г., а генерал-лейтенант на 1 януари 1914 г. Той служи в 20-та пехотна дружина, 6-ти пехотен полк, началник оперативен отдел, началник щаб на армията от 1912 до 1914 година.

Генерал Фичев е министър на войната във втория кабинет на Васил Радославов (15 септември 1914 – 21 септември 1915 г.), когато е сменен с генерал Никола Жеков. Иван Фичев е автор на редица монографии в областта на военното дело. Сред тях са: “Балканската война 1912 – 1913, преживелици, бележки и документи”, “Висшето командване през Балканската война 1912 от началото на войната до Чаталджа включително”, “Военната история и методът за нейното изучаване”, “Военно-исторически очерк на Българо-сръбската война през 1885 г.”, “Лични спомени за всеобщата Европейска война”, “Ляоян. Военно истор. студия според рус. и япон. офиц. сведения”, “Планинска война”, “Планинската война. Упътване”, “Ръководство за редовите и унтерофицерите в българската войска”, “Справочна книжка за тактическите занятия в полските поздки и маневрите”, “Справочна книжка и упътвания при решаването на тактически задачи на плановете в полето и на маневрите”, “Тактика. Курс за дивизионните учебни команди” и “Чаталджа. Такт. Студия”. За принос в областта на военната история и наука Иван Фичев е удостоен със званието “академик”. Наред с това генерал Иван Фичев е редактор на първия военен вестник “Народен защитник”, издаван в Търново през 1886 година, както и на списание “Военен журнал” и вестник “Народна защита”. За воински заслуги Иван Фичев е награден с много отличия, включително орден “Св. Александър” V степен (1888 г.) и сребърен медал за наука (1897 г.). Уволнен от военна служба на 17 август 1815 г. Умира на 18 ноември 1931 г.⁵

Погребан е в църквата “Св. Константин и Елена”

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР РАШО ГЕОРГИЕВ ГЕОРГИЕВ

(15.07.1863 – 23.10.1918)

Рашо Георгиев се ражда в Търново в семейство на свещеник. Първоначалното си образование получава в класното училище “Св. Кирил”, а след това учи в Петропавловската духовна семинария край Лясковец. През 1880 г. постъпва във ВНВУ София с IV випуск. Произведен е подпоручик на 30 август 1883 г., поручик – на 24 май 1886 г., капитан – на 1 януари 1888 г., майор – на 1 януари 1889 г., подполковник – на 1 януари 1904 г., полковник – 15 октомври 1908 г. Рашо Георгиев става генерал-майор на 25 октомври 1918 г. Служи в 12-та пехотна дружина, 6-ти пехотен полк, 17-ти пехотен полк, 34-ти пехотен полк. Умира на 23 октомври 1918 г.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ХРИСТО ЯНКОВ НЕДЯЛКОВ

(23.12.1864 – 27.10.1930)

Роден е във Велико Търново на 23 октомври 1864 г. След началното си образование продължава да учи в Петропавловската духовна семинария. Постъпва във ВНВУ и завършва през 1884 г. Произведен в първи офицерски чин на 30 август 1884 г. Една година по-късно като доброволец участва в Сръбско-българската война в сраженията при Трън, Сливница и Пирот. След войната е произведен в чин поручик на 30 август 1886 г. Христо Недялков става капитан на 1 януари 1889 г., майор – на 1 януари 1901 г., подполковник – на 1 януари 1905 г., полковник – на 21 февруари 1912 г. Той взема участие в Балканската война в сраженията при Бунар Хисар, Чаталджа и Одрин. През Междусъюзническата война се сражава при Щип, Кочани и Брезник. По време на Първата световна война участва в боевете при Пирот, Лебене и Тутракан. От 1917 до 1918 г. участва в атаката на Кубадинската позиция на Добруджанския фронт, при Черна вода, Букурещ и други. За особени заслуги е награден с ордени за храброст I и II степен, с орден “Св. Александър” и други военни отличия. Христо Недялков става генерал-майор на 20 май 1917 г., а генерал-лейтенант 7 януари 1919 г. Служи в 4-ти пехотен полк, 21-ви пехотен полк, 18-ти пехотен полк, комендант на столицата, началник на 1-ва пехотна дивизия, началник на пограничната стража. Генерал Христо Недялков е уволнен на 27 октомври 1919 г.

Генерал Христо Недялков е автор на редица книги, посветени на войните за национално обединение и освобождение, в които взема лично

участие: “Причини за поражението на нашата армия и критически очерк на септемврийските събития”, “Първа пехотна Софийска дивизия на Македонския фронт през втората половина на месец септември 1918 г.”, “Чаталджа. Спомени и впечатления на участник”.

Генерал Христо Недялков умира на 27 октомври 1930 г.⁷

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР АТАНАС ТОДОРОВ ТОДОРОВ

(4. 01. 1865 – неизв.)

Атанас Тодоров е роден на 4 януари 1865 г. в Търново. Завършва ВНВУ в София през 1884 г. – съвипусник на Христо Недялков. Произведен в чин подпоручик на 30 август 1884 г., поручик – на 30 август 1886 г., капитан на 1 януари 1889 г., майор – на 1 януари 1894 г., подполковник – на 14 февруари 1900 г., полковник – 14 януари 1904 г. Достига до чин генерал-майор на 1 януари 1914 г. Уволнен на 27 октомври 1914 г. Атанас Тодоров служи в 4-ти пехотен полк, 6-ти пехотен полк, командир на 2-ри пехотен полк и командир на 1/4 бригада. Генерал Тодоров е автор на следните книги на военна тематика: “Военно законодателство”, “Курс за унтерофицерските учебни дружини”, “Гурко и Сюлейман. Сравнение действията на Предния отряд на ген. Гурко с тия на армията на Сюлейман паша в долината на р. Тунджа и Марица през м. юли 1877 г.”, “Наставление за обучаващите се според “Учебника по войнишката грамотност”, “Ръководство за преподаване според педагогическите начала на словесното обучение във войската”, “Практическо ръководство за по-лесно изучаване устава за обучение и действие на пехотата от 1905 година досежно единичното, взводното, ротното и дружинното учение” и “Учебник по войнишката грамотност”⁸.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР МИХАИЛ ГЕОРГИЕВ ГЕОРГИЕВ

(7. 02. 1865 – неизв.)

Михаил Георгиев е роден на 7 февруари 1885 г. в Търново. Учи в класното училище в родния си град. След това завършва ВНВУ в София през 1889 г. Произведен е в първи офицерски чин подпоручик на 18 май 1889 г., поручик – на 8 август 1892 г., капитан – на 1 януари 1899 г., майор – на 2 август 1905 г., подполковник – на 5 април 1912 г., полковник – на 2 август 1915 г. и генерал-майор – на 27 ноември 1918 г. Служи в 18-ти Етърски

пехотен полк, адютант на военния министър, I Главното интенданство и началник на жандармерията. Уволнен през 1919 г.⁹

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ХРИСТО СТЕФАНОВ БОЯДЖИЕВ

(28. 12. 1865 – неизв.)

На 28 декември 1865 г. в Търново в занаятчийско семейство се ражда Христо Бояджиев. След завършване на местното класно училище той постъпва във ВНВУ София с 8-ми випуск. Христо Бояджиев получава първи офицерски чин подпоручик на 18 февруари 1886 г., поручик – на 7 юни 1888 г., капитан – на 1 януари 1892 г., майор – на 1 януари 1904 г., подполковник – на 15 октомври 1908 г., полковник – на 1 ноември 1913 г., а генерал-майор – на 31 декември 1935 г. Христо Бояджиев е уволнен от българската армия през 1919 г. Като юнкер на 20 години той участва в Сръбско-българската война и командва полурота от 8-ми пехотен Приморски полк. С тази рота Христо Бояджиев се сражава в боевете при Цариброд на 11 и 12 ноември и в овладяването на Пирот на 14 и 15 ноември 1885 г. Той служи в 10-ти резервен полк, 3-та пехотна бригада от 7-ма пехотна дивизия, 3-та пехотна бригада от 4-та пехотна дивизия, 2-ра пехотна бригада от 5-та пехотна дивизия и 2-ра пехотна бригада от 8-ма пехотна дивизия. Уволнен е от българската армия през 1919 г. Написал е следните книги: “Отечествена география. За войниците от подофицерските команди от пехотните, артилерийските, крепостните полкове, крепостните батальони и пионерките дружини и подофицерските курсове при същите” и “Учебник по практическата геометрия и аритметика. За пионерните войници и класниците от ротната школа”¹⁰.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР БОЯН (БЕЛЮ) ХРИСТОВ ХРИСТОВ

(5. 09. 1866 – неизв.)

След завършване на образованието си в класното училище в родния си град учи във ВНВУ София до 1887 г. Боян Христов е произведен в първи чин подпоручик на 27 април 1887 година, поручик – на 18 май 1890 г., капитан – на 2 август 1894 г., майор – на 1 януари 1906 г., подполковник – на 22 септември 1911 г., полковник – на 2 август 1915 г. Уволнен от армията на 31 октомври 1918 г., а произведен в чин генерал-майор на 31 декември 1935 г. Боян Христов служи в 18-ти пехотен Етърски полк, 4-ти пехотен полк, командир на 2/5 бригада¹¹.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР АСЕН НИКОЛОВ НИКОЛОВ

(4. 05. 1867 – 18. 04. 1929)

Асен Николов се ражда на 4 май 1867 г. в Търново. Завършва ВНВУ и е произведен подпоручик на 6 декември 1885 година. Той става поручик на 18 юли 1887 г., капитан – на 2 август 1891 г., майор – на 1 януари 1903 г., подполковник – на 31 декември 1906 г., полковник – на 18 май 1913 г., генерал-майор – на 15 декември 1917 г. Асен Николов служи последователно във 2-ри резервен полк, 19-ти пехотен полк, началник на 12-та пехотна дивизия, командир на 2-ра пехотна дивизия. Уволнен на 18 декември 1918 г. Починал на 18 април 1929 г.¹²

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ИВАН ПАВЛОВ МАРКОВ

(27. 07. 1869 – 1940)

Роден във Велико Търново през 1869 г. в семейството на известния лекар Павел Марков. Заедно с доктор Христо Даскалов от Трявна за първи път разчитат текстовете на колоните в църквата “Св. 40 мъченици” в Търново. Иван Марков завършва гимназия в родния си град и продължава във ВНВУ с 8-ми випуск. Произведен в първи офицерски чин на 27 април 1887 г., поручик – на 18 май 1890 г., капитан – 2 август 1894 г., майор – на 2 декември 1903 г., подполковник – на 1 януари 1908 г., полковник – на 25 май 1913 г. и генерал-майор – на 27 юли 1919 г. Служи в 1-ви артилерийски полк, 4-ти артилерийски полк, командир на 2-ра артилерийска бригада, помощник-началник на Главното интендантство. Генерал-майор Марков е уволнен от армията на 27 октомври 1919 година. Като юнкер е доброволец в Сръбско-българската война от 1885 г. в състава на 7-ми пехотен Преславски полк. Участва в боевете за Пирот на 14 и 15 ноември. В началото като млад офицер служи в 6-ти пехотен Търновски полк със седалище в София. По-късно преминава в артилерията. Става командир на Софийския крепостен батальон, а после началник на артилейската планинска бригада. През Балканската война е командир на отделение от 4-ти артилерийски полк и се сражава при Гечкинли, Люлебургас, Чорлу и Чатагджа. В Междусъюзническата война е командир на 13-ти артилейски полк и участва в боевете при Дряново глава. По време на Първата световна война е командир на 2-ра артилерийска бригада и действа на юг от град Струмица. През 1916 – 1918 г. е командир на 1-ва армия и участва в боевете по двата бряга на река Вардар

в Македония. Генерал Марков е автор на следните научни трудове: “Нравствени беседи с войниците”, “8-ми випуск на Софийското военно училище. По случай 50 години от производството му”, “Съвети към младите войници”, “Съвети към унтерофицерите и към готвещите се за това звание”, “Съвети към учителите и младите войници”. Умира през 1940 г.¹³

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР СТЕФАН СТЕФАНОВ СЛАВЧЕВ

(7. 12. 1869 – 30. 06. 1965)

Роден на 7 декември 1869 г. във Велико Търново. Завършва ВНВУ през 1889 г. Стефан Славчев успешно се дипломира през 1896 година в артилерийско-инженерна школа в Турин, Италия. Две години практикува артилерийско дело във Франция (1904 – 1906 г.). Стефан Славчев е произведен в чин поручик на 2 август 1892 г., капитан – на 1 януари 1899 г., майор – на 27 септември 1901 г., подполковник – на 1 януари 1911 г., полковник – на 1 април 1914 г. и генерал-майор – на 15 август 1917 г. Служи в 5-ти артилерийски полк, преподавател във ВНВУ по артилерия (1889 – 1906 и 1920 – 1935), служи в Софийски крепостен батальон, началник-артилерия при Щаба на действащата армия, помощник-инспектор на артилерията. През Балканската война е командир на тежката крепостна артилерия и началник на артилерията в Ш армия. През Първата световна война е началник на артилерията в щаба на действащата армия (1915 – 1918 г.). Уволнен на 19 август 1919 г. Умира на 30 юни 1965 г. Написва следните книги: “Поуки за артилерията от войната 1915 – 1918 г.”, “Действителност на стрелбата и управлението на огъня в дивизионната артилерия (полската и планинската)”, “Качества и устройство на съвременното артилерийско оръжие”, “Учебник по артилерия”. В статията “Причина на причините” Стефан Славчев анализира действията на нашата армия през Балканската война и неоправданото бездействие да се преследва противника¹⁴.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ПЕТЪР ГАНЧЕВ ГАНЧЕВ

(8. 01. 1874 – 1951)

Петър Ганчев е роден също във Велико Търново през 1874 г. Завършва ВНВУ през 1893 г. Произведен в първи офицерски чин подпоручик на 2 август 1893 г., поручик – на 2 август 1896 г., капитан – на 13 септември 1902 г., майор – на 15 октомври 1908 г., подполковник – на 15 октомври

1912 г., полковник – на 15 октомври 1915 г. и генерал-майор – 30 май 1918 г. Петър Ганчев служи като офицер за поръчки в щаба на армията, военен аташе в Берлин, началник-щаб на 1-ва пехотна дивизия, военен пълномощник при германския император, адютант на цар Фердинанд, шеф на лейбгвардейския на Н. В. Полк. Петър Ганчев придружава цар Фердинанд след абдикацията му до Кобург. Уволнен през 1919 г. Умира през 1951 г.¹⁵

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ИВАН ИГНАТОВ СЕМЕРДЖИЕВ

(19.01.1877 – неизв.)

Роден във Велико Търново на 19 януари 1877 г. Завършва ВНВУ през 1889 година като артилерист. В чин подпоручик е произведен на 1 януари 1889 година, поручик – на 1 януари 1903 г., капитан – на 15 март 1907 г., майор – на 14 юли 1913 г., подполковник – на 16 март 1916 г., полковник – на 5 април 1920 г., генерал-майор – на 15 май 1930 г. и генерал-лейтенант – 30 април 1933 г. Иван Семерджиев служи в 1-ви артилерийски полк, 9-ти артилерийски полк, ВНВУ, помощник-началник на артилерийска стрелкова школа, артилерийски отдел 1925 година, артилерийска инспекция 1928 година, началник на държавна военна фабрика 1920 година, инспектор на пограничната стража 1929 година¹⁶.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР КОНСТАНТИН ГРИГОРОВ ГРИГОРОВ

(28. 12. 1878 – неизв.)

Константин Григоров се ражда във Велико Търново на 28 декември 1878 г. Завършва ВНВУ през 1889 година. В чин подпоручик е произведен на 1 януари 1889 г., поручик – 1 януари 1903, капитан – на 1 януари 1907, подполковник – на 5 октомври 1916 г., полковник – на 1 април 1920 г. и генерал-майор – на 5 май 1930 г. Константин Григоров служи в 1-ви артилерийски полк, 4-ти артилерийски полк, следовател в Русенския военен съд, председател на полевия съд в 4-та пехотна дивизия, началник на военната съдебна част 1924 г. Константин Григоров е уволнен през 1930 г. Издава следните книги: “Армията и военното правосъдие”, “Военно наказателно право. Особена част”, “Кратко ръководство по военно углавно материално право”, “Военно наказателния закон” и “Съдействие от войската на гражданската власт”. Умира след 1943 г.¹⁷

ГЕНЕРАЛ ОТ ПЕХОТАТА КОНСТАНТИН КОНСТАНТИНОВ

СОЛАРОВ

(19.02.1881 – 17.03.1959)

Константин Соларов е роден във Велико Търново на 19 февруари 1881 г. Завършва ВНВУ през 1901 г. Продължава да учи във военната академия в Торино, която завършва през 1910 г. Произведен подпоручик на 1 януари 1901 г., поручик – 1 януари 1904 г., капитан – 15 октомври 1908, майор – на 5 август 1913, подполковник – на 16 март 1917, полковник – на 2 ноември 1919 г. Става генерал-майор на 6 май 1926 г., генерал-лейтенант на 15 май 1930 г. и генерал от пехотата на 16 май 1934 г. Константин Соларов служи в лейбгвардейски ескадрон, помощник-началник във военно-историческа комисия, адютант в 1-ва конна дивизия, преподавател във ВНВУ 1914 г., командир на 6-ти конен полк 1918 г., флигел адютант на Н. В. Цар Борис III 1920, командир на 5-ти конен полк 1922 г., началник заведущ инспекционна област 1927 година, началник 1-ва военна инспекционна област 1931 г. Константин Соларов взема участие в Първата световна война – на Добруджанския фронт в армията на генерал Колев. Води разузнаването и се сражава. Получава орден за храброст III степен. По време на агентата в църквата “Св. Неделя” е тежко ранен на 16 април 1925 г. По инициатива на Константин Соларов се изграждат паметни плочи в 6-ти пехотен Софийски полк с имената на загиналите във войните. Носител е на много български и чужди ордени.

Константин Соларов е един от най-продуктивните военни автори: “Балканският съюз и освободителните войни през 1912 и 1913 г.”; “България и македонският въпрос. Причините на Балканските войни”; “Записки по военна история. Руско-турската война през 1877 – 1878 г. Сръбско-българската война през 1885 г. Турско-българската война през 1912 – 1913 г. (лекции четени през уч. 1914 – 1915 г.)”; “Миналото наше величие”; “Мисли върху изпитанието в казармата”; “Моралът на болшевиизма”; “Някои поуки от дейността на нашата конница в Добруджа”; “Освободителното движение през XIX век”; “Политическият морал след световната война”; “Понятие за психо-физическото развитие”; “Психологически основи на войната” (20 отделни книги); “Пътни бележки. Разновидни впечатления от Бесарабия”; “Сведения за психологията”; “Сведения за социологията. Нар. Душа. Основни идеи в управлението на държавата”; “Сръбската национална политика

в миналото”, “Упътване за написване военната история на България след Освобождението”, “Цар и Отечество”.

Константин Соларов се уволнява през 1934 г. след подаване на оставка. Умира на 17 март 1959 г.

ГЕНЕРАЛ ОТ ПЕХОТАТА НИКОЛА ПЕТКОВ БАКЪРДЖИЕВ **(26. 09. 1881 – 17. 03. 1951)**

Никола Бакърджиев се ражда във Велико Търново на 26 септември 1881 г. През 1897 г. постъпва във ВНВУ с 22-ри випуск и като негов първенец получава награда от фонда на генерал Кишелски. Името му е вписано на мраморната плоча на първенците на училището. Допълнително получава военно образование в Торино през 1907 г. През 1901 г. е произведен в чин подпоручик, поручик – на 1 януари 1904 г., капитан – на 15 октомври 1908 г., майор – на 5 август 1913 г., подполковник – на 16 май 1917 г., полковник – на 2 ноември 1919 г., генерал-майор – на 6 май 1926 г., генерал-лейтенант – 15 май 1930 г. и генерал от пехотата – на 16 май 1934 г. Никола Бакърджиев служи в генералния щаб и е министър на войната във втория и трети кабинет на Андрей Ляпчев (11 януари 1929 – 31 януари 1931 г.). През Балканската война активно участва в разработката на действията в Източна Тракия и обсадата на Одрин. По време на Междусъюзническата война разработва оперативния план срещу Сърбия и Гърция, а в Първата световна война е началник щаб на оперативната секция при щаба на армията и участва в разработката на бойните действия в Източна Сърбия, Македония и Косово. През 1916 г. е командир на дружина и се сражава при Тутракан, Черна вода и Северна Добруджа. В началото на 1918 г. е командирован на Западния фронт, където се запознава с новите методи, прилагани от германската армия, даващи предимство на техниката. Бакърджиев преценява, че силите на Германия са изчерпани, и докладва при завръщането си в България. В началото на 20-те години на ХХ век Никола Бакърджиев завършва международно право и дипломатия, както и финансови науки в София. Владее 5 чужди езика. Допринася за усъвършенстване на българската армия, въвежда наборната система, възстановява дивизионната организация, премахната с Ньойския договор, и провежда известното “тайно въоръжаване” на войската.

Генерал Бакърджиев е уволнен след преврата на 19 май 1934 г. Продължава да подпомага армията и след уволнението си. През май 1944 г.

е поканен за военен министър в правителството на Багрянов, но отказва. Носител е на високи отличия – ордени и медали. Умира на 17 март 1951 г.¹⁹

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР НИКОЛА ДИМИТРОВ НЕДЕВ

(7. 07. 1886 – неизв.)

Никола Недев е роден на 7 юли 1886 г. във Велико Търново. Постъпва във ВНВУ и го завършва на 15 август 1907 г. Произведен в чин подпоручик същия ден, поручик – на 4 септември 1910 г., капитан – на 1 октомври 1913 г., майор – на 1 януари 1918 г., подполковник – на 30 януари 1923 г., полковник – на 26 март 1928 г., генерал-майор – на 6 май 1935 г. Никола Недев служи в Софийски крепостен батальон, Софийски артилерийски арсенал, командир на групи от бреговата отбрана, адютант на 9-та пехотна дивизия Плевен, началник-секция в щаба на армията 1925 г., началник щаб на 1-ва Софийска пехотна дивизия 1927 г., командир на юнкерска дружина във ВНВУ 1930 г., военен аташе в Рим 1931 г., командир на 14-ти пехотен полк 1931 г., началник-щаб на 1-ва военноинспекционна област 1934 г. и на 4-та инженерна област 1935 г. През 1936 г. генерал Недев посреща в Плевен представителите на британския легион. Уволнен през 1936 г. Никола Недев е автор на “Дойранската епопея 1915–1918”. Носител е на ордени и медали. След преврата на 9 септември 1944 г. е изпратен в лагер²⁰.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГЕОРГИ МАРКОВ МАРКОВ

(25. 01. 1886 – неизв.)

Роден на 25 януари 1886 г. във Велико Търново. Постъпва във ВНВУ и го завършва през 1908 г. Георги Марков става подпоручик на 17 февруари 1908 г., поручик – на 19 февруари 1911, капитан – на 18 май 1914 г., майор – на 1 януари 1918 г., подполковник – на 30 януари 1923 г., полковник – на 26 март 1928 г., генерал-майор – на 1 януари 1936 г., генерал-лейтенант 1939 г. Георги Марков служи в 18-ти пехотен полк, ВНВУ, 50-ти пехотен полк, 38-ми пехотен полк и 5-ти пехотен полк, командир на рота във ВНВУ, командир на 7-ми пехотен полк, началник на 4-ти пограничен сектор, командир на 4-та пехотна дивизия, главен интендант, командир на 3-та пехотна дивизия и началник на 2-ра военноинспекционна област. Уволнен 1941 г.²¹

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ИВАН ТОДОРОВ ТОДОРОВ

(27. 07. 1886 – неизв.)

Иван Тодоров е роден в Търново на 27 юли 1886 г. Завършва ВНВУ през 1906 г. В чин подпоручик произведен през 1906, поручик – на 22 септември 1909 г., капитан – на 15 август 1913 г., майор – на 30 май 1917 г., подполковник – на 5 април 1920 г., полковник – на 6 май 1926 г., генерал-майор – на 1 януари 1935 г. Служи в дисциплинарна рота на ВНВУ, началник щаб на 2/2 бригада, началник на пехотен отдел ШРБЕК, началник на ВА, командир на 3-та пехотна дивизия, командир на 5-та пехотна дивизия, началник на 2-ра инспекционна област, офицер за поръчка на военния министър. Уволнен 1936 г. Награден с ордени и медали. Написва следните трудове, отнасящи се до обща тактика: “Обща тактика и задачи, съобразени с новия правилник за бойната служба”, “Тактически задачи”, “Флангов маньовър. Действия за местни предмети”²².

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ НИКОЛА ТОТЕВ МАРКОВ

(28. 02. 1882 – неизв.)

Никола Марков е роден на 28 февруари 1882 г. във Велико Търново. Завършва ВНВУ през 1909 г. Произведен в чин подпоручик на 22 септември 1909 г., поручик – на 22 септември 1912 г., капитан – на 1 октомври 1915 г., майор – на 1 април 1919 г., подполковник – на 6 май 1923 г., полковник – на 15 май 1930 г. Никола Марков става генерал-майор на 3 октомври 1936, а генерал-лейтенант – на 1 януари 1940 г. Службата му преминава в 20-ти пехотен полк, комендант на лечебните курорти, в щаба на 1-ви пехотен полк 1921 г., началник на 17-ти пограничен участък, началник на Варненското бюро за доброволци 1922 г., помощник-началник на 6-ти пограничен сектор 1923 година, командир на 16-та жандармерийска дружина 1924 г., командир на дружина от 8-ми пехотен полк 1927, Варненско военно окръжие 1929, 4-ти пехотен полк 1929, 7-ми пехотен полк 1930, 6-ти пограничен сектор 1934, помощник-командир на 4-та дивизия 1935, инспектор на пехотата 1938. Генерал Марков е уволнен през 1941 г.²³

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР РАШКО АТАНАСОВ АТАНАСОВ

(13. 08. 1888 – 1. 01. 1945)

Роден във Велико Търново на 13 август 1888 г. Завършва ВНВУ през 1905 г. Първи офицерски чин подпоручик получава на 6 август 1905 г., поручик – на 15 октомври 1908 г., капитан – 1 ноември 1913 г., майор – на 16 септември 1917 г., подполковник – на 28 август 1920 г., полковник – на 1 януари 1928 г. Рашко Атанасов е произведен в чин генерал-майор на 1 януари 1935 г. Служи във ВНВУ през 1927, 3-та пионерска дружина, 5-ти пограничен сектор в 1930 година, 1-ва военна инспекционна област в 1931, началник-отдел в щаба на армията 1934, инспектор на пехотата 1935, офицер за поръчки в кабинета на военния министър 1935. Генерал Атанасов се уволнява през 1935 г. Като запасен офицер е министър на вътрешните работи и народното здраве в кабинета на Андрей Тошев от 21 април 1935 до 13 ноември 1935 г. По това време генерал Рашко Атанасов съдейства Велико Търново да стане областен град председателства на комитета за честване на 100 години от Велчовата завера. Този комитет издига паметника на Велчовата завера, поставя паметна плоча в Плаковския манастир, издава юбилеен сборник и организира всенародни тържества. Избран е за народен представител в 25-то народно събрание. Генерал-майор Рашко Атанасов е осъден от т. нар. Народен съд и убит на 1 февруари 1945 г.²⁴

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ НИКОЛА НИКОЛОВ ХАДЖИПЕТКОВ

(28. 01. 1891 – неизв.)

Никола Хаджипетков е роден на 28 януари 1891 г. в Търново. Завършва ВНВУ на 4 септември 1910 с 30-ти випуск. Поручик става на 5 август 1913 г., капитан – на 6 март 1917 г., майор – на 12 август 1920 г., подполковник – на 26 март 1925 г., полковник – на 6 май 1931 г., генерал-майор – на 6 май 1937 г. и генерал-лейтенант – на 6 май 1940 г. Никола Хаджипетков служи в 31-ви пехотен полк, 18-ти пехотен Етърски полк, 19-ти пограничен участък, 10-ти пограничен участък, 10-та пехотна дружина, началник-секция при щаба на армията 1926 г., командир на 1-ва жандармерийска дружина 1926, началник-секция в щаба на армията 1928, завеждащ подофицерски отдел ШРБЕК 1929, командир на дружина в ШРБЕК 1930, началник отдел в щаба на армията 1931 г., командир на 6-ти пехотен полк 1932, началник-отдел в щаба на армията 1934, началник-пехотна школа 1934, командир на

8-ма пехотна дружина 1936, началник на военно учебно заведение 1936, началник на ВНВУ 1937, помощник началник в щаба на армията 1938, началник щаба на войската 1938 година. Като командир на пехотната школа във Велико Търново е председател на местния комитет за честване 100 години на Велчовата завера, съдейства за издигане паметника “Майка България” и построяване на военния клуб в града. Генерал-лейтенант Никола Хаджипетков е уволнен през 1941 г.²⁵

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ АТАНАС СТЕФАНОВ АТАНАСОВ **(13. 09. 1891 – 12. 09. 1944)**

Атанас Стефанов е роден във Велико Търново на 13 септември 1891 г. в семейството на данъчен чиновник. Постъпва във ВНВУ заедно с брат си Иван Стефанов с 32-ри випуск, наречен “царски”. Завършва на 12 август 1912 г. и е произведен в чин подпоручик. Участва в Балканската война като командир на 6-та рота от 18-ти пехотен Етърски на Н. В. полк. Сражава се при Бунар Хисар и Чаталджа, а в Междусъюзническата война в боевете при Тумба, Черни връх, Милева планина, Кървав камък, връх Бобик и др. На 2 август 1914 г. е произведен в чин поручик. По време на Първата световна война отново е командир на 6-та рота от 18-ти Етърски полк и участва в сраженията при Гиляне, село Бостан, Кулата, Гевгели, Демир капия и др. Атанас Стефанов е произведен в чин капитан на 20 юли 1917 г. През 1919 – 1920 г. е командир на Нестроевата рота в Търново, в Плевен 1921 – 1922 г., Неврокоп – 1923. През януари 1923 г. завършва първи по успех шабофицерския курс при ВНВУ. Произведен в чин майор на 27 ноември 1923 г. От 1923 до 1926 г. следва във Военната академия София и кара стаж във военната авиация. Майор Стефанов лети за първи път на 2 септември 1924 г., а сам пилотира самолет на 2 февруари 1928 г. В периода 1928 – 1933 г. Стефанов е командир на учебната дружина при Пехотната школа в Княжево, а по-късно в Търново. От 1933 до 1935 е началник-отделение в щаба на войската. След това е началник-щаб на IV-та Плевенска армейска област, началник на Търновската пехотна школа. На 1 ноември 1936 г. поема командването на 5-та Дунавска дивизия в Русе. През 1937 г. участва в големите “Царски маневри” в Поповско като командир на “синята армия”. По време на службата си Атанас Стефанов разработва редица теоретични въпроси в областта на военното дело и авиацията. През 1935 –

1936 г. полковник Стефанов е ръководител на сп. “Съвременна пехота”. В различни години той преподава: артилерия, оръжезнание, методика, обща тактика, наблюдателна служба и др. На 1 януари 1940 г. Атанас Стефанов се повишава в чин генерал-майор, от 25 септември 1940 г. поема командването на Прикривающия фронт на южната граница, а от 11 август 1941 до 25 декември 1943 г. е назначен за командващ IV-та армия (началник на армейска област). С височайша заповед № 1 от 1 януари 1943 г. Атанас Стефанов се повишава в чин генерал-лейтенант.

Атанас Стефанов съдейства за построяването на войнишки паметници, на паметника “Майка България”, военния клуб във Велико Търново, за честването на 100 години от Велчовата завера и др.

Името на генерал Стефанов се обсъжда за министър на войната в трите правителства на България през 1944 година, но това не се реализира.

На 12 септември 1944 г. ген. Стефанов е убит без съд и присъда от партизанката Митка Гръбчева в Луковит. Убитият ген. Стефанов е осъден с присъда № 2 от 2 април 1945 г. от Плевенския народен съд, II състав²⁶.

КОНТРААДМИРАЛ САВА НИКОЛОВ ИВАНОВ

(3. 11. 1891 – 1. 09.1958)

Роден във Велико Търново на 3 ноември 1891 г. в учителско семейство. Завършва V клас на мъжката гимназия “Св. Кирил” в родния си град. На 19 октомври 1912 г. завършва с 32-ри царски випуск с чин подпоручик. Продължава в морски кадетски корпус в Петербург. С крайцера “Аврора” пътува до Данцинг, Равел, Хелзинки и други. Произведен в чин поручик на 15 ноември 1914 г., капитан – на 20 юни 1917 г., майор – 27 ноември 1923 г., подполковник – 5 декември 1927 г., полковник – 18 юли 1934 г. Сава Иванов получава званието военен пилот – авиатор и достига до най-високия чин във флота – контраадмирал. Той служи на миноносца “Дръзки”, морски летец в германската летателна станция, командир на морската летателна станция във Варна. На 13 септември 1917 година Сава Иванов извършва успешно нападение при Сулинския канал. През 1918 г. командва водосамолетна станция във Варна, а през 1930 г. е началник на хидродрума във Варна. Служи на крайцера “Надежда”, началник на морското училище през 1931 година, командир на минната дружина, командир на морската бригада 1932, командир на Дунавската флотилия 1933, командир

на Дунавската база 1934 – 1935, началник на морското училище във Варна 1935, командир на Черноморската флотилия 1935 – 1936 и помощник командир на морската дивизия 1938 година. Сава Иванов е автор на 16 книги, 372 статии, превежда 32 книги на военноморска тема. По-важни негови трудове са: “История на Дунавската флотилия 1879 – 1935 г.”, “Библиография на Черно море и крайбрежието му”, “Метеорология”, “Практически указания за предсказване на времето”, “Противоподводната и противовъздушната отбрана на морските крайбрежия”, “Черно море. Общодостъпни студии”. Уволнява се през 1939 г. След това работи в Черноморския научен институт. Награден е с много ордени и медали²⁷.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ НИКОЛА МИХАЙЛОВ МИХОВ (28. 11. 1891 – 1. 02. 1945)

Никола Михов е роден във Велико Търново на 28 ноември 1891 г. Завършва ВНВУ на 21 септември 1911 г. с 31-ви випуск. На същата дата е произведен подпоручик, поручик – на 11 ноември 1913 г., капитан – на 30 май 1917 г., майор – на 15 март 1923 г., подполковник – 1 април 1927 г., полковник – на 6 май 1933 г., генерал-майор – на 3 октомври 1938 г., и генерал-лейтенант – на 1 януари 1942 г. Служи във ВНВУ, 1-во конно артилерийско отделение 1918 г., 4-ти артилерийски полк – адютант, адютант към артилейския отдел на министерството на войната, началник-секция в артилерийската инспекция 1929, началник-отдел в инженерната инспекция 1932, командир на 7-ми артилерийски полк 1933, началник на учебно-стрелкови отдел в артилерийската инспекция 1935, помощник командир на 3-та пехотна дивизия 1936 и командир на същата дивизия 1936, началник на ВНВУ 1938, командир на V-та армия 1941, командир на 1-ва армия 1941, министър на войната във втория кабинет на Богдан Филев (12.09.1942 – 14.09.1943). Никола Михов е регент на България от 9 септември 1943 до 9 септември 1944 г. Носител е на много ордени и медали. Генерал-лейтенант Никола Михов е осъден и убит от т.нар. Народен съд на 1 февруари 1945 г.²⁸

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР НИКОЛА ХРИСТОВ АЛЕКСИЕВ (3. 10. 1894 – 8. 03. 1978)

Никола Алексиев е родом също от Велико Търново. Завършва ВНВУ през 1916 година и получава звание подпоручик на 12 март същата година.

Става поручик на 14 октомври 1917 г., капитан – на 30 януари 1923 г., майор – на 1 януари 1933 г., подполковник – на 6 май 1936 г., полковник – на 6 май 1940 г., генерал-майор – 6 май 1944 г. Служи в 9-ти пехотен полк, 18-ти пехотен полк, 38-ми пехотен полк, началник на Шуменското военно окръжие през 1935 г., 7-ми пехотен полк 1938, помощник-командир 18-ти пехотен полк 1938, интендант на държавна военна фабрика 1939, помощник-началник на пехотна школа 1939, командир на 4-ти пехотен полк, командир на 6-ти пехотен полк 1941, командир на 17-та пехотна дивизия 1943. Уволнен 1944 г.

Генерал Никола Алексиев умира на 8 март 1978 г. Награден е с много ордени и медали²⁹.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР СТЕФАН ХРИСТОВ БОЯДЖИЕВ (5.06.1895 – неизв.)

Стефан Бояджиев е роден във Велико Търново на 5 юни 1895 г. Той е син на генерал Христо Стефанов Бояджиев. Завършва ВНВУ през 1915 г. с 35-ти випуск. Произведен в чин подпоручик на 25 август 1915 г., поручик – на 30 май 1917 г., капитан – на 1 май 1920 г., майор – на 15 май 1930 г., подполковник – 26 август 1934 г., полковник – на 30 октомври 1938 г., генерал-майор – 6 май 1943 г. Служи в 8-ми артилерийски полк, 18-ти артилерийски полк през 1922 г., 1-ви артилерийски полк 1928, 4-ти дивизионен артилерийски полк 1930, ВНВУ 1931, 2-ри армейски артилерийски полк 1934, 7-ми дивизионен артилерийски полк 1934, 6-ти дивизионен артилерийски полк 1935, главното интендантство 1940, началник-интенданство 1940, главно интенданство 1942, началник интендантски отдел 1947³⁰.

БЕЛЕЖКИ

¹ **Бележити** търновци. Биографичен и библиографски справочник за дейци, родени, живели и работили във Велико Търново през XII – XX век. С., 1985, с. 322; Пътеводител на Велико Търново и околността му, Велико Търново, 1907, 67–70; **Генадиев, Н.** Мемоари. Т. I, С., 1921, с. 9, 23, 81, 82 и 94. Български политически водители 1879–1994, С, 1994, с. 14 и 123.

² **Бележити** ..., с. 256; в. Народна отбрана, г. VII, бр. 1233, 3 юли 1925, с. 1, 2; **Енциклопедия България.** Т. 6, С., 1998, с. 39; **Офицерският корпус в България** 1878–1944 г. Т. V–VI, с. 190.

- ³ **Офицерският ...** Т. III–IV, с. 319.
- ⁴ Пак там, т. V–VI, с. 28.
- ⁵ **Бележити търновци ...** с. 255; **Офицерският ...** Т. VII, с. 15; **Български книги 1878 – 1944.** Библиографски указател. Азбучна поредица, С., 1978, Т. I, с. 56–57; **Кратка българска енциклопедия,** С., 1969. Т. V, с. 286.
- ⁶ **Бележити търновци...,** с. 322; **Офицерският ...** Т. I–II, с. 189.
- ⁷ **Бележити търновци ...,** с. 350; **Офицерският корпус ....** Т. III–IV, с. 319.
- ⁸ **Офицерският корпус ...,** Т. V–VI, с. 318; **Български книги ...** Т. IV, 424–425.
- ⁹ **Офицерският корпус ...** Т. I – II, с. 187.
- ¹⁰ **Бележити търновци ...,** с. 349; **Офицерският корпус ...** Т. I–II., с. 103; **Български книги ...** Т. I, 252–253.
- ¹¹ **Офицерският корпус ...,** Т. VII, с. 44
- ¹² Пак там, Т. III–IV, с. 330
- ¹³ **Бележити търновци ...,** с. 257; **Кулелиев, И.** История на църквата “Св. Цар Борис” (бивша “Св. Константин и Елена”). Търново, 1942, с. 34; **Офицерският корпус ...,** Т. III–IV, с. 226; **Български книги ...,** Т. IV, с. 56.
- ¹⁴ **Офицерският корпус ...,** Т. V–VI, с. 217; **Енциклопедия България ...,** Т. 6, 236–237; **Български книги ...,** Т. V, с. 240.
- ¹⁵ **Офицерският корпус ...,** Т. I–II, с. 166.
- ¹⁶ Пак там, Т. V–VI, с. 196.
- ¹⁷ Пак там, Т. I–II, с. 210; **Български книги ...,** Т. 2, с. 119.
- ¹⁸ **Офицерският корпус ...,** Т. V–VI, с. 221; **Константинов, Л.** 60 в. генерал от пехотата Константин Соларов, – В: сп. Един завет, г. VI, бр. 3, 1997, с. 26–27; **Български книги ...,** Т. 5, 256–257.
- ¹⁹ **Офицерският корпус ...,** Т. I–II, с. 57; **Русева, М.** Генералът от пехотата Никола Бояджиев, – В: сп. Един завет, г. III, бр. 3, 1994, 40–42.
- ²⁰ **Офицерският корпус ...,** Т. III–IV, с. 313; **Недев, Н.** Дойранската епопея 1915 – 1918, С., 1921, 256 с.
- ²¹ **Офицерският корпус ...,** Т. III–IV, с. 225.
- ²² Пак там, Т. V–VI, с. 323; **Български книги ...,** Т. 5, с. 428.
- ²³ **Офицерският корпус ...** Т. III–IV, с. 228; **Български книги ...** Т. 4, с. 57.
- ²⁴ **Сборник по случай стогодишнината от Заверата от 1835,** С., 1935; **Офицерският корпус ...** Т. I–II, с. 50; **Български политически водители...,** с. 171; **Български книги ...** Т. 1, с. 105.
- ²⁵ **Офицерският корпус ...** Т. VIII, с. 28.
- ²⁶ Подробно вж: Генерал-лейтенант Атанас Стефанов (1891 – 1944). Личен архив, Велико Търново, 2001, съст. **М. Чолакова.** 360 с.; Възпоменателен сборник, 32 випуск на Военното на Н. В. училище (1905 – 1912 – 1938), С., 1938, с. 104
- ²⁷ **Бележити търновци ...,** с. 324; **Офицерският корпус ...** Т. III–IV, с. 23; **Български книги ...** Т. 3, с. 28; **Енциклопедия България ....** Т. 3, с. 22.
- ²⁸ **Офицерският корпус ...** Т. III–IV, с. 282.
- ²⁹ Пак там, Т. I–II, с. 20.
- ³⁰ Пак там, т. I–II, с. 102.